2041

የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን

የ1982 የአንድ ዓመት

የሥራ ክንውን ሪፖርት

አዲስ አበባ
ሐምሌ 1982

ማውጫ

አርዕስት	ገጽ
1. መግቢያ	1
2. የ1982 የስታቲስቲክስ ሥራ ዕቅድ ይዘት	2
3. የ1982 የአንድ ዓመት የሥራ ክንውን ግምገማ ...	4
4. የበጀትና የሰው ኃይል አጠቃቀም	14
5. ያጋጠሙ ችግሮች	17

የ1982 የአንድ ዓመት የሥራ ክንውን ሪፖርት

1. መግቢያ፤

የአገሪቱን ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ግንባታን በተገቢው መንገድ ለማራመድና ለማፋጠን ተጨባጭ ሁኔታው በሚፈቅደው መሠረት ለአጭር ፣ የመካከለኛና፣ የረዥም ጊዜ ዕቅዶች ግብ እንዲመቱ ለማድረግ ማዕከላዊ ፕላንን እንደ ዓይነተኛ መሣሪያ ተወስዶ ሲሰራበት ቆይቷል::

ማዕከላዊ ፕላንን ተግባራዊ በማድረግ ረገድ የፕላን መዋቅር በአገሪቱ በሰፊት መዘርጋት በየማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ዘርፎች የፕላን አሠራር እንዲስፋፋና ልምዱም ደረጃ በደረጃ እየጎለበተ እንዲሄድ አመቺ ሁኔታዎች ተፈጥረዋል:: ለኢኮኖሚና ማህበራዊ ፕላን ተግባራዊነት ደግሞ ስታቲስቲካዊ መረጃዎች በቅድሚያ በየዘርፉ መገኘት ወሳኝነት አለው:: በተለይም ለዕቅድ ዝግጅት፣ የልማት ፖሊሲዎችንና ፕሮግራሞችን ለመቀየስ፣ እንደዚሁም ምርምርንና ሌሎች ተመሳሳይ ተግባራትን ለማከናወን በየክፍለተ ኢኮኖሚው ተጨባጩን ሁኔታ ሊገልጽ የሚችል ወቅታዊ ፣ የተሟላና አስተማማኝ የሆነ ስታቲስቲካዊ መረጃ ጠቃሚነቱ ከፍተኛ ወሳኝ እንደሆነ ይታመናል::

ስለሆነም የአገሪቱን የስታቲስቲክስ መረጃ ፍላጎት በማሟላት ረገድ የማዕከላዊ ስታቲስቲክስ ባለሥልጣን ከፍተኛ ተግባርና ኃላፊነት የተጣለበት በመሆኑ ባለሥልጣኑ ለብሔራዊ ስታቲስቲክስ ሥራ ዕድገት አመቺ ሁኔታዎችን በመፍጠር ፣ በየጊዜው የተሻለ የአሠራር ዘዴዎችን በመቀየስ ተግባራዊ እንዲውሉ ጥረት በማድረግና እንዲሁም የአገሪቱን የዕድገት አቅጣጫና የአቅም ሁኔታዎችን በማገናዘብ ልዩ ልዩ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ሁኔታዎችን የሚገልጹ ስታቲስቲካዊ መረጃዎችን ለማስገኘት የተቻለውን ሁሉ ሲያከናውን ቆይቷል:: አሁንም በማከናወን ላይ ይገኛል::

ባለሥልጣኑ ይህን የሚጠበቅበትን ተግባርና ኃላፊነት ለመወጣት የሚያስችለውን ዕቅድና ፕሮግራም በማዘጋጀት ተግባር ላይ ያውላል:: በዚሁ መሠረት በ1982 ሊሰሩ የታቀዱ ሥራዎች ይዘትና በዕቅድ ዓመቱ ውስጥ የተከናወኑት ተግባራት በጥናቶች ዓይነት፣ የበጀትና የሰው ኃይል አጠቃቀም፣ በሥራው ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ ያሳደሩ ችግሮችም በዝርዝር ቀርቧል::

.../2

2. የ1982 የስታቲስቲክስ ሥራ ዕቅድ ይዘት፣

በ1982 ለማካሄድ የታቀደው የስታቲስቲክስ ሥራ በሦስት አበይት ይዘት ይኖሩታል፡፡ እነዚህም፣

2.1 የተለያዩ ጥናቶችን ማካሄድ፣

2.2 ከተለያዩ ጥናቶች የተሰበሰቡትን መረጃዎች አቀናብሮ በሪፖርት መልክ ማውጣትና፣ ከዚህ ጋር ተመሳሳይነት ያላቸውን ሌሎች ሥራዎችን ማከናወን፣

2.3 በ1983 ይከናወናሉ ተብለው ለሚታሰቡ ጥናቶችና ሥራዎች አስፈላጊውን ቅድመ ዝግጅት ማድረግ ናቸው፡፡

2.1 የተለያዩ ጥናቶችን ማካሄድ በተመለከተ፣

በ1982 ስታቲስቲካዊ ጥናቶችን በማካሄድ ልዩ ልዩ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ መረጃዎችን ለመሰብሰብ በዕቅድ የተያዙት የጥናት ዓይነቶች ዝርዝር፡—

- የሰብል ትንበያ ጥናት፣
- የግብርና ቆጠራ፣
- ታላላቅ የማምረቻ ኢንዱስትሪዎች፣ የማዕድንና ኤሌክትሪክ ጥናት፣
- የትራንስፖርትና መገናኛ ጥናት፣
- የዋጋዎች ጥናት፣
- የሕንጻዎችና የኮንስትራክሽን ጥናት፣
- የውሃ ሥራዎችን ሥርጭት ጥናት፣
- የሥነ ሕዝብ ጥናት፣
- ዝርዝር የቤተሰብና የልደት ጥናት ሲሆን አጠቃላይ የግብርና ቆጠራን በተመለከተ ግን አስፈላጊው ቅድመ ዝግጅት በአብዛኛው ቢጠናቀቅም በበጀት እጥረት ምክንያት ተሰርዟል፡፡ ሆኖም በየ ዓመቱ የሚካሄደው የግብርና ግምገማ ጥናት በዚሁ የፕላን ዓመትም በግል፣ በሕብረትና በመንግሥት እርሻ ባለይዞታዎች ላይ ጥናቱ ተካሂዷል፡፡

2.2 ከተለያዩ ጥናቶች የተሰበሰቡትን መረጃዎች አቀነባብሮ ውጤቱን በሪፖርት መልክ ማውጣትና ከዚህ ጋር ተመሳሳይነት ያላቸውን ሌሎች ሥራዎች ማከናወን በተመለከተ፣

.. /3

- በ1982 ወይም ከዚያ በፊት የተሰበሰቡትን መረጃዎች በመጠናቀር አመቺ በሆነ መንገድ የእንበርና የትንተና ሥራዎችን ማከናወንና ስለተካሄዱት ጥናቶች የሚመለከት ሪፖርቶችን ማውጣት፤

- በየዓመቱ ከሚካሄዱ ጥናቶችና ከተለያዩ መ/ቤቶችና ድርጅቶች የሚሰበሰቡትን ልዩ ልዩ ስታቲስቲካዊ መረጃዎች ለዐመታዊ የስታቲስቲክስ መጽሔት በሚያመች መንገድ መቀነባበሪያ ማዘጋጀት፤

- በተለያዩ መሥሪያ ቤቶችና ድርጅቶች የሚከናወነው የስታቲስቲክስ ሥራ ስለሚጠናከርበትና አሰራራቸውንም በማዕከላዊነት ለመምራትና ለመቆጣጠር ስለሚቻልበት ሁኔታ ጥናትና ምርምር ማካሄድ፤

- የስታቲስቲክስ ስራን በሚመለከት ልዩ ልዩ መንግሥታዊ መሥሪያ ቤቶችና ድርጅቶች የቴክኒክ እርዳታና ድጋፍ መስጠት ናቸው።

2.3 <u>በ1983 ይከናወናሉ ተብለው ለሚታሰቡ ጥናቶችና ሥራዎች አስፈላጊውን ዝግጅት ማድረግ በሚመለከት፤</u>

በ1983 ለሚካሄዱ ጥናቶችና ለሚከናወኑ ሌሎች ሥራዎች አስፈላጊው ቅድመ ዝግጅት በ1982 የሚካሄድ ይሆናል። ከዝግጅቶቹም መካከል ዋና ዋናዎቹ ከዚህ በታች የተገለጹት ናቸው።

- በየጊዜው ከሚካሄዱ ጥናቶችና ቆጠራዎች ልምዱን በማዳበር የሚቀጥሉትን ጥናቶችና ቆጠራዎች ሊካሄዱ ስለሚችሉበት ሁኔታ የአሠራር ዘዴዎችን በማሻሻል መቀየስ፤

- በ1983 ሊካሄዱ ለታቀዱ አዳዲስና በቋሚነት ለሚካሄዱ ጥናቶች አስፈላጊ የሆኑ ቅጾችን፣ መጠይቆችን መመሪያዎችን ማዘጋጀት፤

- ለሚካሄዱት ጥናቶችና ቆጠራዎች አስፈላጊ የሆኑ የቴክኒክ መቴሪያሎች የሚገኙበትንና የሚሟሉበትን መንገድ በመቀየስ ተግባራዊ ማድረግ፤

- በጥናቶች ላይ የሚሳተፉትን መረጃ ሰብሳቢዎችና ሌሎች ባለሙያዎችን ብዛትና የሚገኙበትን ሁኔታ መወሰን፣ ስለመልመላና ሥልጠና ዝግጅት ማጠናቀቅ፤

የ1982 ዕቅድ በፕሮግራሙ ቅደም ተከተል መሠረት የተጀመረ ሲሆን የአንድ ዓመት የሥራ እንቅስቃሴ ከዚህ በታች ቀርቧል።

../4

3. <u>የ1982 የአንድ ዓመት የሥራ ክንውን ግምገማ፣</u>

የ1982 ዕቅድ ተግባራዊ መሆን የጀመረው ከሐምሌ 1 ቀን 1981 ሲሆን እስከ ሰኔ 30/1982 የሚያጠቃልል ነው፡፡ በዚህ ዕቅድ ዓመት የተከናወኑትን ሥራዎች በዋና ዋና ርዕሶችና በጥናቶች ዓይነት፣ እንደዚሁም ያጋጠሙ ችግሮች ጭምር ቀጥሎ ቀርበዋል፡፡

3.1 <u>የተሰሩ ጥናቶችን ማካሄድ በሚመለከት የተከናወነ፣</u>

ባለሥልጣኑ የሚያካሂዳቸው ስታቲስቲካዊ ጥናቶች ሁለት ዓይነት ይዘት ያላቸው ሲሆኑ አንደኛው በተቀናጀ የገጠር ሰርቬይ ፕሮግራም አማካይነት የሚካሄዱ ጥናቶች ማለትም የሰብል ትንበያ ጥናት፣ የእርሻ ናሙና ጥናት፣ የአምራቾችና የችርቻሮ ዋጋዎች ጥናት ሲሆን ሁለተኛው ደግሞ በቋሚነት መረጃ የሚሰበሰብባቸው ሌሎች ጥናቶች ማለትም የትላልቅ ማምረቻ ኢንዱስትሪዎች ጥናት፣ የትራንስፖርትና መገናኛ ጥናት፣ በከተማ የዋጋዎች ጥናትና ዓመታዊ የስታቲስቲክስ መጽሔት ዝግጅት ናቸው፡፡ በሁለቱም የጥናቶች ዓይነት የተከናወኑት ተግባራት እንደሚከተለው ነው፡፡

3.1.1 <u>በተቀናጀ የገጠር ሰርቬይ ፕሮግራም አማካይነት የሚካሄዱት ጥናቶች በሚመለከት የተከናወነ፣</u>

3.1.1.1 የተቀናጀ የገጠር ሰርቬይ ፕሮግራም ከ1973 ጀምሮ በአሥራ ሁለት ክፍለ ሀገር /ኤርትራንና ትግራይን ሳይጨምር/ በየዓመቱ ሲካሄድ መቆየቱ ይታወቃል፡፡ ይኸው ፕሮግራም በመቀጠል የግብርናውን ጥናት ደረጃ በደረጃ ለማስፋፋት በታቀደው መሠረት ትርፍ አምራች በሆኑት ክፍለ ሀገር ማለትም በ1979 በአርሲ፣ በጎጃምና በሸዋ፣ በ1980 ደግሞ በወለጋና በባሌ፣ እንደዚሁም የሠፈራ ፕሮግራም በተካሄደባቸው ክፍለ ሀገር በከፋና፣ በኢሉ ባቦር ጥናቱ በስፋት እንዲካሄድ መደረጉ የሚታወስ ነው፡፡ ሆኖም ከ1981 የበጀት ዓመት ጀምሮ ከጥናቱ የሚገኙት መረጃዎች በአዲሱ የአስተዳደር አካባቢ ደረጃ ውጤት ለማስገኘት የሚቻልበትን

../5

ሁኔታ በማሰብ የአሠራር ለውጥ ተደርጉ በኅ ገበሬ ማህበራት ተመርጦዋል፡፡ በዚህም በተደረገው ለውጥ ምክንያት በአገር አቀፍ ደረጃ በጥናቱ የሚሸፈኑ ገበሬ ማህበራት ብዛት 867 እንደ ነበር ቢታወቅም በሰሜኑ ክፍለ ሀገራችን በተከሰተው ሁኔታ በአንዳንድ ክፍላተ ሀገር በተወሰኑ ገበሬ ማህበራት የሚካሄደው ጥናት በመቋረጡ በአሁኑ ወቅት በጥናቱ የሚሸፈኑት ገበሬ ማህበራት ብዛት ወደ 706 ዝቅ እንዲል ሁኔታው አስ ገድዷል፡፡

3.1.1.2 በዚሁ በገጠር ሰርቬይ ፕሮግራም አማካይነት ለሚካሄዱ ጥናቶች መጠይቆች፣ መመሪያዎችና ሌሎች አስፈላጊ የሆኑ የመስክ መገል ገያ መሣሪያዎች ጥናቱ ወደ ሚካሄድባቸው አስተዳደር አካባቢዎች በወቅቱ እንዲሰራጩ ተደርጓል፡፡

3.1.1.3 ይኸው ፕሮግራም በተጠናከረ ሁኔታ እንዲቀጥልና የመረጃውንም ጥራት በይበልጥ ለመቆጣጠር በመስኮ ሥራውተባባሪ ለሚሆኑት ለአስተዳደር አካባቢ ስታቲስቲክስ ኃላፊዎች፣ ለተቆጣጣሪዎችና ለመረጃ ሰብሳቢዎች እንዲሁም ከዋናው መ/ቤት ሥልጠና ለመስጠትና በቁጥጥር ሥራ ወደ መስኮ ለሚወጡ ባለሙያዎች ሥልጠና እንዲሰጥ ተደርጓል፡፡ በዚሁ መሠረት በዋናው መ/ቤት የአሰልጣኞች ሥል ጠና ለሰባት ቀናት የተካሄደ ሲሆን በአስተዳደር አካባቢዎች ደረጃ ለተቆጣጣሪዎችና ለነባር መረጃ ሰብሳቢዎች የአራት ቀናት ሥልጠና ሲሰጥ አዳዲስ መረጃ ሰብሳቢዎች በተቀጠሩባቸው አካባቢ ዎች ደግሞ ሁለት ሳምንት የፈጀ ትምህርታዊ ሥልጠና ተሰጥቷል፡፡

3.1.1.4 የ1982 የሰብል ትንበያ ጥናትን በተመለከተ የመስኮ ሥራው ተከናውኖ መረጃውን የያዙት ቅጾችም ከበልግ ወቅት ጥናት መረጃ ዎች ጭምር ዋናው መ/ቤት ደርሰዋል፡፡ ነገር ግን በሰሜኑ ክፍለ ሀገራችን በተከሰተው የፀጥታ ችግር ከተወሰኑ ገበሬ ማህ በራት የተሰበሰበው መረጃ ሊደርስ አልቻለም፡፡

3.1.1.5 የ1982 የእርሻ ናሙና ጥናት /ለግል ባለይዞታዎች/ መረጃው ከመስኮ ተሰብስቦ በአብዛኛው ዋናው መ/ቤት ደርሷል፡፡

3.1.1.6 የ1982 የአመራረት የሕብረት እርሻ ማህበራት ጥናት የመረጃዎች መሰብሰብ ተግባር በመከናወን ላይ ሲሆን ከዚህ ውስጥ የእርሻ ሥራ አጠቃላይ ሁኔታ፣ የታረሰ መሬት ስፋት፣ የምርት መጠንና የቤት እንስሳት ብዛት የያዘ መረጃ ተጠናቆ ወደ ዋናው መ/ቤት የተላኩ ሲሆን የቀሪዎቹ መረጃ አሰባሰብ ተግባር ግን ወቅቱ ባለመድረሱ ቅጾቹ ተጠናቀው ያላመጡ እንዳሉ ታውቋል::

3.1.1.7 በገጠር የአምራችና የችርቻሮ ዋጋዎች ጥናትን በተመለከተ በየጊዜው መረጃው የተሰበሰበ ሲሆን መጠይቆቹ ዋናው መ/ቤት ደርሰዋል::

3.1.1.8 ከዕርዳታ ማስተባበሪያና መቋቋሚያ ኮሚሽን ጋር በተደረገው ስምምነት መሠረት የቅድሚያ ማስጠንቀቂያ ጥናት የተሰበሰቡ መረጃዎች ወደ ኮሚሽኑ ተላልፏል::

3.1.1.9 በመስክ የመረጃ አሰባሰብ ሁኔታዎችን ለመቆጣጠርና ጥራቱንም ለመገምገም ከዋናው መ/ቤት የተውጣጡ ባለሙያዎችን ወደ ተለያዩ አስተዳደር አካባቢዎች በመላክ የቁጥጥርና የግምገማ ሥራ እንዲካሄድ ተደርጓል::

3.1.2 <u>በቋሚነት መረጃ የሚሰበሰብባቸው ጥናቶች፣</u>

3.1.2.1 <u>ዓመታዊ የማምረቻ ኢንዱስትሪዎችና የኤሌክትሪክ ኢንዱስትሪ ጥናት፣</u>

የዚህ ጥናት የ1980 መረጃ አሰባሰብ ሥራ ተጠናቆ የ1981 መረጃ በመሰብሰብ ላይ ነው::

3.1.2.2 <u>ዓመታዊ የትራንስፖርትና መገናኛ መጽሔት፣</u>

ለትራንስፖርትና መገናኛ መጽሔት ዝግጅት የ1980 መረጃ በወቅቱ ተሰብስቦ ተጠናቋል:: የ1981 መረጃ ለመሰብሰብ መጠይቆች ተሰራጭተዋል::

3.1.2.3 <u>በከተሞች የዋጋዎች ጥናት፣</u>

በተመረጡ 23 ከተሞች /አዲስ አበባን ጨምሮ/ የሚካሄደው የዕቃዎችና የአገልግሎቶች የችርቻሮ ዋጋ ጥናት የመረጃ አሰባሰቡ ተግባር በየወሩ በመካሄድ ላይ ይገኛል::

../7

3.2 ከተለያዩ ጥናቶች የተሰበሰቡትን መረጃዎች አቀነባብሮ ውጤቱን በሪፖርት መልክ ማውጣትና ከዚሁ ጋር ተመሳሳይነት ያላቸውን ሌሎች ሥራዎች ማከናወን በተመለከተ የተከናወነ፣

3.2.1 የእርሻ ስታቲስቲክስ ጥናት

3.2.1.1 የ1982 የሰብል ዘመን የሰብል ትንበያ ጥናት አስፈላጊው የኤዲቲንግ ኮዲንግና በኮምፒውተር የመረጃ ቅንብሩ ተግባር ተጠናቆ ሪፖርቱ በወቅቱ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል፡፡ እንዲሁም በ/ FOOD INFORMATION SYSTEM / ፕሮጀክት አማካይነት የ1982 የምግብ ሰብል ሁኔታንና ሌሎች ተዛማጅ መረጃዎችን የያዘ ሪፖርት ሥራ ተጠናቆ ሪፖርቱ ለተጠቃሚዎች እንዲሰራጭ ተደርጓል፡፡ ከዚህም ሌላ እስከ መጋቢት ወር 1982 ድረስ ያለውን የምግብ ሁኔታና ሌሎች ተዛማጅ መረጃዎችን የያዘ ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል፡፡ በተጨማሪም የዚሁ ጥናት መረጃዎች እስከ ሰኔ 30/1982 የያዘ ሪፖርት ተቀነባብሮ የተዘጋጀ ሲሆን በአሁኑ ወቅት በሕትመት ላይ ይገኛል፡፡

3.2.1.2 በ1981 በተካሄደው የእርሻ ናሙና ጥናት የግል ባለይዞታዎችን አስመልክቶ የታረሰ መሬት ስፋትና የምርት መጠን ውጤትን የያዘ ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል፡፡ እንዲሁም የ1981 ጥናቶችን በተመለከተ /የግል/ ባለይዞታዎች፣ የሕብረት እርሻዎችና የመንግሥት እርሻዎችን/ የመረጃዎቹ ቅንብር ሥራ በኮምፒውተርና በእጅ ተሠርቶ የተጠናቀቀ በመሆኑ አጠቃላይ ሪፖርቱን ለማውጣት ይቻል ዘንድ በአሁኑ ወቅት በስቴንሲል በመሠራት ላይ ይገኛል፡፡

3.2.1.3 የ1980 የግብርና ጥናት አጠቃላይ ውጤት የሆነው የታረሰ መሬት ስፋትን የምርት መጠንና ምርታማነትን ለግል ባለይዞታዎች፣ ለሕብረት እርሻዎችና ለመንግሥት እርሻዎች በዋናውና በበልግ ወቅት የተሰበሰቡ መረጃዎችን የያዘ ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል፡፡

../8

እንደዚሁም የ1981 ለግል ባለይዞታዎችና የ1980 የአምራቾች ሕብረት ኣርሻዎች የበልግ ወቅት መረጃ የቅንብሩ ተግባር ተጠናቆ ውጤቱም በሪፖርት መልክ በቅርቡ ለተጠቃሚዎች ይቀርባል::

3.2.1.4 የ1979፣ የ1980 እና የ1981 የቤት እንስሳት መረጃ በሶስቱም ባለይዞታዎች ማለትም የግል፣ የሕብረትና የመንግሥት ኣርሻዎች የያዘ ሪፖርት አጠቃሎ በ / TIME - SERIES / መልክ ለማውጣት በቅንብርና በዝግጅት ላይ ይገኛል:: ነገር ግን ለግል ባለይዞታዎች ብቻ የ1979 የቤት እንስሳት ብዛትን በዓይነት፣ በዕድሜና በፆታ የያዘ ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል::

3.2.1.5 የ1982 የኣርሻ ናሙና ጥናት የግል ባለይዞታዎችን በተመለከተ በተሰበሰቡ መረጃዎች ላይ የኢዲቲንግና ኮዲንግ የኮምፒውተር ሥራ ተጠናቆ የምርት መጠንና የታረሰ መሬት ስፋት በተመለከተ ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል::

3.2.1.6 የ1980 የመንግሥት ኣርሻዎች የቤት እንስሳትና ንብ ተዋጽኦ ዓይነትና መጠን በተመለከተ የመረጃው ቅንብር የተጠናቀቀ ሲሆን ከሌሎች ተመሳሳይ ሪፖርቶች ጋር ተዘጋጅቶ በቅርቡ ይወጣል::

3.2.1.7 በኣርሻ ናሙና ጥናት የኣርሻ ሥራ አጠቃላይ ሁኔታ / AGRI - CULTURAL PRACTICE / መረጃን በተመለከተ የተከታታይ ዓመታት ማለትም ከ1974-1980 መረጃን የያዘ ሪፖርት በማውጣት ታስቦ የተወሰኑ ዓመታት መረጃ የኮምፒውተር ቅንብር ባለመጠናቀቁ ሊዘገይ ቢችልም በቀሪው የዕቅዱ ዓመት የሪፖርቱ ቅንብር ይቀጥላል::

3.2.2 <u>የማምረቻ ኢንዱስትሪዎችና የኤሌክትሪክ ኢንዱስትሪ ጥናት፣</u>

የ1979 የማምረቻ ኢንዱስትሪዎችና የኤሌክትሪክ ኢንዱስትሪ ጥናት ውጤት የመረጃዎችን ይዘት በማስፋፋት በአገሪቱ የአስተዳደር ክልል መሠረት በግልና በመንግሥት ይዞታ ሥር ያሉትን ፋብሪካዎች በመለየት የተዘጋጀው ሪፖርት ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል:: እንደዚሁም የ1980 መረጃ የትንተና ሥራ ተጠናቆ የሪፖርቱ ማጠቃለያ ሥራም ተገባዷል:: ስለዚህ በሚቀጥለው ዕቅድ

.. /9

ዓመት መጀመሪያ ሪፖርቱን ለማውጣት ጥረት ይደረጋል። እን
ደዚሁም ለ1981 የኢንዱስትሪዎች መረጃ አሰባሰብ የሚያስ
ፈልገው የፋብሪካዎችን ዝርዝር የያዘ ዳሬክተሪና መጠይቆችን
አዘጋጅቶ በማሰራጨት የተሞሉ መጠይቆች በመሰብሰብ ላይ
ናቸው።

3.2.3 <u>ዓመታዊ የትራንስፖርትና መገናኛ መጽሔት፣</u>

ለ1980 የትራንስፖርትና መገናኛ መጽሔት ዝግጅት የተሰበ
ሰበው መረጃ የእርምትና የቅንብር ሥራው ተጠናቆ በመተየብ
ላይ ይገኛል።

3.2.4 <u>የአምራቾችና የችርቻሮ ዋጋዎች ጥናት፣</u>

3.2.4.1 የአዲስ አበባ የችርቻሮ ዋጋ መመዘኛ ኢንዴክስ ሥራ ወቅቱን
ጠብቆ በየወሩ እየተዘጋጀ ለተጠቃሚዎች እንዲሰራጭ ተደርጓል።

3.2.4.2 <u>በገጠር የአምራችና የችርቻሮ ዋጋዎች ጥናት፣</u>

በገጠር የአምራቾችና የችርቻሮ ዋጋዎች ጥናት ከሐምሌ እስከ
ግንቦት 1980 ያለው መረጃ የዳታ ኢንትሪና የኮምፒውተር ቅን
ብር ተጠናቆ የሪፖርት ዝግጅት ተጀምሯል። የ1981 መረጃ
የኢዲቲንግና ኮዲንግ ሥራ በሙሉ ሲጠናቀቅ የመጀመሪያው ሩብ
ዓመት የዳታ ኢንትሪ ሥራም ተጠናቋል። እንደዚሁም የ1982
የአንደኛና ሁለተኛ ሩብ ዓመት መረጃ የኢዲቲንግና ኮዲንግ
ሥራ ተጠናቋል።

3.2.4.3 የ1980/81 የ23 ከተሞች የችርቻሮ ዋጋዎች ጥናት ሪፖ
ርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል። እንደዚሁም የ1981/
82 መረጃ ደግሞ በኮምፒውተር የማቀነባበሩ ሥራ ተጠናቆ
ሪፖርቱን ለማውጣት በመተየብ ላይ ይገኛል።

../10

3.2.4.4 ከ1971/72 ጀምሮ በተመረጡ 23 ከተሞች ከችርቻሮ የዋጋዎች ጋር ሲካሄድ የቆየው የሆቴሎች፣ የአልጋና የምግብ ዋጋዎች ጥናት ከ1971/72 እስከ 1980/81 ያለው መረጃ በሪፖርት መልክ ተቀነባብሮ ከከተሞች የችርቻሮ ዋጋ ጥናት ጋር በመቀናጀት በአንድ ጥራዝ ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል:: ይህንኑ ጥናት በተመለከተ ከነሐሴ ወር 1981 ጀምሮ ለኮምፒዩተር ቅንብር በሚያመች ሁኔታ በተዘጋጀው መጠይቅ ከተሰበሰበው መረጃ መካከል እስከ ታኅሣሥ 1982 ያለው መረጃ የዳታ ኢንትሪ የመረጃ ቅንብር ሥራ ተጠናቆ ሪፖርቱን ከከተሞች የዋጋ ጥናት ጋር ለማጣጣም በመተየብ ላይ ይገኛል::

3.2.5 <u>የሕዝብና ቤቶች ቆጠራ፣</u>

3.2.5.1 በ1976 በተካሄደው የሕዝብና ቤቶች ቆጠራ የተሰበሰበው መረጃ የመተንተንና ሪፖርት የማዘጋጀት ተግባር ቀጥሎ በመከናወን ላይ ይገኛል:: ቀደም ሲል ከወጡት ሪፖርቶች በተጨማሪ የኢሉባቦር፣ የወለጋ፣ የሐረርጌ፣ የሲዳሞ፣ የጋሞ ጎፋ፣ የጎጃምና የከፋ ክፍላተ ሀገራት ሪፖርት ዝግጅት ተጠናቆ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል:: እንደዚሁም የዚሁ ቆጠራ ውጤት የወሎና የጎንደር ክፍለ ሀገራት ሪፖርት በዝግጅት ላይ ይገኛል:: በተጨማሪም በብሔራዊ ደረጃ ለማዘጋጀው ሪፖርት በኮምፒዩተር ተዘጋጅተው በወጡት ሠንጠረዦች ላይ የታዩትን ስህተቶች በአብዛኛው ታርመው የተጠናቀቁ ሲሆን ጥቂት ሠንጠረዦች አሁን በመሠራት ላይ ይገኛሉ::

3.2.5.2 የ1973 የሁለተኛ ዙር የዲሞግራፊ ጥናት ሪፖርት ዝግጅት ቀጥሎ ሪፖርቱ ለሕትመት በመዘጋጀት ላይ ነው::

3.2.5.3 በ1980 የተካሄደው የገጠር የሰው ኃይል ጥናት በአራተኛ ዙር የተሰበሰበው መረጃ የኤዲቲንግና የዳታ ኢንትሪ ሥራ የተጠናቀቀ ሲሆን ለኮምፒዩተር ቅንብር አስፈላጊ የሆኑት ሠንጠረዦች ተዘጋጅተው ወጥተዋል:: የሁለቱም ዙሮች መረጃ የትንተናና የሪፖርት ዝግጅት ተጀምሯል::

3.2.5.4 የቪይታል ስታቲስቲክስ ምዝገባና የቤተሰብ ሰርቬይ ጥናትን በተመለከተ፣ የ1975 የቪይታል ኩነቶችና የቤተሰብ ሰር ቬይ ጥናት የተዘጋጀው ሪፖርት አንዳንድ ማስተካከያዎች በማድረግና ተጨማሪ ሠንጠረዦች በማስገባት በመሠራት ላይ ይገኛል::

እንዲሁም የ1979 የሁለተኛው ዙር የቤተሰብ በጀት ጥናት መረጃ የ12ቱም ክፍለ ሀገር በኮምፒውተር የተቀረበ ሲሆን የአርሲ፣ የጋሞ ጎፋ፣ የሐረርጌ፣ የሲዳሞ፣ የጎጃም፣ የጎንደር፣ የወሎና የወለጋ ክ/ሀገራት የመረጃ መጥራት ሥራ ተጠናቆ መሠረታዊ የሕዝብ ባህሪያትን የሚያመለክቱ መረጃዎች የማቀነባበር ተግባር ተከናውና ሠንጠረዦች ወጥተዋል ለቀሩት አራት ክፍለ ሀገር መረጃ በኮምፒውተር በማቀነባበር ላይ ይገኛል።

3.2.5.5 <u>በገጠር የአመጋገብ ጥናት፣</u>

በ1974/75 በገጠር የተካሄደውን የአመጋገብ ጥናት ውጤት የያዘ ሪፖርት ተዘጋጅቶ ለተጠቃሚዎች ተሠራጭቷል። የሕፃናት የአመጋገብ ሁኔታ ለጥናቱ የመጀመሪያ ዙር ተንታኝ ሪፖርት ለማዘጋጀት የመረጃዎች ቅንብርና የማጠቃለያ ሠንጠረዦች ዝግጅት ሲጠናቀቅ፣ የሁለተኛው ዙርጥናት ሠንጠረዦች የማዘጋጀት ተግባር ተጀምሯል።

3.2.5.6 <u>ወሳኝ የስታቲስቲክስ መጽሔት፣</u>

የ1979 እና የ1980 መረጃዎችን የያዘ ወሳኝ የስታቲስቲክስ መጽሔት ዝግጅትን በተመለከተ የልዩ ልዩ መረጃዎች አሰባሰብና ቅንብር ተጠናቆ በመተየብ ላይ ይገኛል። እንዲሁም በዓይነታቸውና በመጠናቸው የተመረጡ አጠቃላይ መረጃዎችን ብቻ የሚይዝ አነስተኛ መጽሔት ዝግጅትም አብሮ በመሠራት ላይ ይገኛል።

3.2.6 <u>ሌሎች የተከናወኑ ተግባራት፣</u>

3.2.6.1 ለልዩ ልዩ መ/ቤቶችና ድርጅቶች አስፈላጊው የቴክኒክና የማቴሪያል እርዳታ ተደርጓል።

3.2.6.2 በአዲሱ የአስተዳደር ክልል መሠረት ለራስ ገዝና አስተዳደር አካባቢዎች፣ እንዲሁም ለአውራጃዎችና ለግብርና ጥናት ለተመረጡ ገበሬ ማህበራት ዝርዝር መለያ ኮድ ተዘጋጅቷል። እንዲሁም በተለያዩ ችግሮች ምክንያት በተዘጉ ገ/ማህበራት ምትክ አዳዲስ ገ/ማህበራት ተመርጠዋል።

3.2.6.3 ለተለያዩ ጥናቶች በመነሻነት የሚያገለግል የገጠርና የከተማ ፍሬም በአዲሱ አስተዳደር አካባቢዎች እንዲዘጋጅ ተደርጓል። እንዲሁም የሰው ኃይል ጥናት ውጤትንና የ1982 የግብርና ጥናቶችን ውጤት ለማስላት የሚያስችል የማባዣ ስሌት ፎሙላ ዝግጅት/ሥራ ተከናውኗል።

3.2.6.4 የ24 አስተዳደር አካባቢዎችና የአራት አውራጃዎች ካርታ በሰርቬይ ሕትመት በአማርኛ ተዘጋጅቶ የተጠናቀቀ ሲሆን የሌሎች አስተዳደር አካባቢዎችና አውራጃዎች ካርታ ሥራ በመካሄድ ላይ ይገኛል፡፡ እንዲሁም በልዩ ልዩ ኢኮኖሚያዊ ጥናቶች የሚውሉ 231 የአውራጃ ካርታዎች በአየር ንብረት ማለትም በደጋ፣ በወይና ደጋና በቆላ በመለየት እንዲሰሩ ተደርጓል፡፡

3.2.6.5 ለጽ/ቤታችን ልዩ ልዩ መምሪያዎችና አገልግሎቶች የሚጠቀሙ ቸው ብዛት ያላቸው መጠይቆች፣ ግራፎች፣ ሠንጠረዦች፣ ቻርቶች፣ ማስታወቂያዎችና ሌሎች ተመሳሳይነት ያላቸው በርካታ ሥራዎች ተከናውነዋል፡፡

3.2.6.6 አዲሱን የአስተዳደር አካባቢ ክፍፍል መሠረት በማድረግ የእያንዳንዱን የአስተዳደርና የአውራጃ ጠቅላላ ስፋት በሄክታር፣ በጋሻና በኪሎ ሜትር ስኩየር፣ እንዲሁም የ1981 የሕዝብ ብዛትና አሰፋፈር የሚያሳይ መጽሔት ዝግጅት ተጠናቆ ለተጠቃሚዎች ተሰራጭቷል፡፡

3.2.6.7 በአዲሱ የአስተዳደር ጠቅላላ መሠረት ማለትም ለራስ ገዝና አስተዳደር አካባቢዎች ለአውራጃዎችና ከተሞች የ1981 የሕዝብ ብዛት በፆታ የሚያመለክት ሪፖርት ታትሞ ለተጠቃሚዎች ተሠራጭቷል፡፡

3.2.6.8 ከካናዳ ዓለም አቀፍ ጥናትና ምርምር ድርጅት በተገኘው የገንዘብ እርዳታ የሠፈራ ፕሮግራም በሚካሄድባቸው አካባቢዎች በግንቦት ወር 1980 የተሰበሰቡትን መሠረታዊ የሆኑ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ መረጃዎች በኮምፒውተር የመቀነባበሩ ተግባር ቀጥሎ በወጡት ሠንጠረዦች ላይ መረጃውን የመተንተንና ሪፖርት ዝግጅት ተግባር በመከናወን ላይ ይገኛል፡፡

3.2.6.9 የቤተሰብና ወሊድ ሁኔታ ዝርዝር ጥናት አስፈላጊው የቅድመ ዝግጅት ሥራዎች ተከናውነዋል፡፡ ይኸውም በተዘጋጀት ረቂቅ መመሪያዎችና መጠይቆች ላይ የአንድ ቀን ሲሚናር ተካሂዶ በተገኘው አስተያየት መሠረት መጠይቆች ተሻሽለውና ተተርጉመው ለሙከራ ጥናት እንዲውሉ ተደርጓል፡፡ ከዋናው ጥናት በፊት

.. /13

የመከራ ጥናት እንዲደረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ የመከራ ውን ጥናት ለማከናወን ለመረጃ ሰብሳቢዎችና ከዋናው መ/ቤት ለተውጣጡ ባለሙያዎች የሁለት ሳምንታት ሥልጠና ተሰጥቷቸው በተመረጡት አካባቢዎች ጥናቱን እንዲያከናውኑ ተደርጓል:: የመከራውን ጥናት በመገምገም ከተገኘው ግንዛቤና የውጭ አማካሪዎች በሰጡት አስተያየት መሠረት በድክመቶቹ ላይ አስፈላጊው ማሻሻያ ተደርጎ የተጠናቀቀ ሲሆን ጥናቱም የሚያ ስፈልገው ሥልጠና በየደረጃው ከተሰጠ በኋላ ከግንቦት 9 ቀን 1982 ጀምሮ ጥናቱ በመስክ በመካሄድ ላይ ነው:: ይህም መረጃ የመሰብሰቡ ተግባር እስከ ሐምሌ 1982 መጨረሻ እንደሚጠናቀቅ ይጠበቃል::

3.2.6.10 የ1979፣ የ1980 እና የ1981 የማዕድን መረጃ ተሰብ ስቦ መረጃው የተቀነባበረ ሲሆን የውሃ ሥራዎች ስታቲስቲክስ በተመለከተ ለመጀመሪያ ጊዜ የሚሰበሰበው መረጃ መጠይቅ ከአፈሳል መመሪያ ጋር ለመረጃ ሰጪ መ/ቤቶች ተልኮ የተመለሰው ቅጽ በመ ሰብሰብ ላይ ይገኛል::

3.2.6.11 የሕንፃ ኮንስትራክሽን ግለሰቡ የአዲስ አበባ አስተዳደር አካባቢ የቤት ሥራ ፈቃዱን በተመለከተ የ1979፣ 1980 እና 1981 መረጃዎች ተቀነባብረው የተጠናቀቁ ሲሆን ጥናቱ በመጀመሪያ የሕንፃ ኮንስትራክሽን ሚኒስቴር ሥር ያሉትን ብቻ ለማሸፈን በታቀደው መሠረት መጠይቁ ተዘጋጅቶ በሚኒስቴር መ/ቤቱ በኩል ለየድርጅቱ ተልኮ መረጃው በመሰብሰብ ላይ ይገ ኛል::

3.2.6.12 በገጠር የአመጋገብ ክትትል ሥርዓትን ለመገምገም ታስቦ ብሔ ራዊ የአመጋገብ ክትትል ሥርዓት / National Nutritional Surveillance System / የመከራ ጥናት ለመስ ጀመር ከኢትዮጵያ ምግብ ጥናት ድርጅት ጋር በመተባበር መጠ ይቆችና መመሪያዎች ተዘጋጅተው በመ/ቤታችን የመስክ ሠራተኞች አማካይነት ከተለያዩ አስተዳደር አካባቢዎች በስምንት የገ በሬ ማህበራት የመከራ ጥናት ተካሂዶ በወቅቱ አስፈላጊው መረጃዎች ተሰብስበዋል::

3.2.6.13 ስለኢትዮጵያ ሠራተኞች ማህበር አባላትና ስለ ማህበሩ ጥናት ለማካሄድ ከኢሠማ ጽ/ቤት ጋር በተደረገው ስምምነትና ትብብር መሠረት መጠይቅና መመሪያ ተዘጋጅቶ ጥናቱም በሰኔ ወር 1982 ተካሂዶ መረጃው ተሰብስቧል።

3.2.6.14 በ1982 የተጀመረው የቅድሚያ ማስጠንቀቂያ የዋጋ፣ የገበያ ሁኔታና፣ ከብቶች የተሸጡበት ምክንያት የሚጠቁመው ጥናት የ6 ወር መረጃ የኤዲቲንግና ኮዲንግ እንደዚሁም የዳታ ኢንትሪ ሥራ ተጠናቆ የኮምፒዩተር ቅንብሩ ተግባር ቀጥሏል።

3.2.6.15 የቅድመ ዝግጅት ሥራዎችን በተመለከተ በ1983 ሊካሄዱ ለታሰቡ ጥናቶች የሚያገለግሉ መመሪያዎችና መጠይቆች ዝግጅት በአብዛኛው ተጠናቋል። ይህም ለግብርና ነክ ጥናቶች፣ በከተሞች የቤተሰብ ገቢ፣ ወጪና ፍጆታ ጥናት፣ ለጊዜ አጠቃቀም የሙከራ ጥናት፣ የአከፋፋይ ንግድ ጥናት፣ ለጤናና አመጋገብ ጥናት /በገጠርና በከተሞች/ መጠይቅ ከሚገባቸው ዋነኞቹ ናቸው።

4. የበጀትና የሰው ኃይል አጠቃቀም፣

4.1 የበጀት አጠቃቀም፣

በ1982 የዕቅድ ዓመት ለሚከናወኑ ሥራዎች ማስፈጸሚያ የተፈቀደው የመደበኛና የካፒታል በጀት እንደዚሁም በዓመቱ ውስጥ ከገንዘብ ሚኒስቴር ተጠይቆ የመጣውና ሥራ ላይ የዋለው የገንዘብ እንቅስቃሴ እንደሚከተለው ቀርቧል።

የበጀት ዓይነት	ለ1982 በጀት ዓመት የተፈቀደ	በዓመቱ ውስጥ ከገንዘብ ሚ/ር ተጠይቆ ገቢ የሆነ	ከገባው በሥራ ላይ የዋለው ገንዘብ መጠን	ልዩነት
መደበኛ	2,838,534	2554,864.99	2539,479.30	15,385.69
ካፒታል	6,205,300	5942,296.65	5,942,296.65	
ድምር	9,043,834	8497,161.64	8,481,775.95	15,385.69

ከዚህ በላይ ከቀረበው ሠንጠረዥ እንደሚታየው በ1982 ለማካናወነው ሥራ የተፈቀደው ጠቅላላ በጀት ብር 9,043,834 ሲሆን ከዚህ ውስጥ ብር 2,838,534 ለመደበኛ በጀት ፣ ብር 6,205,300 ለካፒታል በጀት የተፈቀደ ነው:: ይህም የካፒታል በጀት ለተቀናጀ የምግብና እርሻ ስታቲስቲክስ ጥናት የሚውል ነው:: ለበጀት ዓመቱ ከተፈቀደው ገንዘብ ውስጥ ብር 8,497,161.64 ከገንዘብ ሚኒስቴር ተጠይቆ ለመሥሪያ ቤቱ ገቢ ሲሆን ይህም ከመደበኛ በጀት ብር 2,554,864.99 ከካፒታል በጀት ብር 5,942,296.65 ነው::

ለመሥሪያ ቤቱ ገቢ ከሆነው ገንዘብ ውስጥ ሥራ ላይ የዋለው ጠቅላላ ገንዘብ ብር 8,481,775.95 ነው:: ይህ ወጪ በበጀት ዓይነት ሲታይ፣ ከመደበኛ በጀት ብር 2,539,479,30 /99%/ ከካፒታል በጀት ብር 5,942,296.65 /100%/ ነው::

የመደበኛ በጀት የገቢና ወጪ ሂሳብ በተመለከተ በልዩነት የሚታየው ብር 15,385.69 ከየወጪ መደቡ በሥራ ላይ ያልዋለ ተራፊ ገንዘብ ሲሆን ለብሔራዊ የተቀናጀ ምግብና እርሻ ስታቲስቲክስ ጥናት ለበጀት ዓመቱ የተፈቀደውን በጀት በየወሩ $\frac{1}{12}$ /አንድ አሥራ ሁለተኛው/ ከተጠየቀው ሥራ ማስኬጃ በድምሩ ብር 263,003.35 ተቀንሶ ቀርቷል:: ስለዚህ የዓመቱ ገቢና ወጪ ሲነጻጸር በጠቅላላው 99.8 % ወጪ ሆኗል::

ከመንግሥት ከተፈቀደው ሌላ ለተለያዩ ጥናቶች ማስፈጸሚያ ብር 649,921.78 ተገኝቷል:: ይኸውም የአውሮፓ የጋራ ኮሚሽን ለገበያ ዋጋ ጥናት መረጃ አሰባሰብ ፕሮጀክት ማስፈጸሚያ ብር 66,512.80 ተገኝቷል:: እንደዚሁም ለቤተሰብና ወሊድ ጥናት መረጃ አሰባሰብ ማስፈጸሚያ የተባበሩት መንግሥታት የሕዝብ ጉዳይ ፈንድ ከመደበው በጀት ታስቦ የሚሆን ብር 276,603.55 እንደዚሁም ከዩኒሴፍ ብር 101,200 ገቢ ሆኗል:: በተጨማሪም የሠፈራ ፕሮግራም በተካሄደባቸው አካባቢዎች ለተካሄደው ጥናት ውጤት ማስፈጸሚያ ብር 58,905.43 ከካናዳ ዓለም አቀፍ ጥናትና ምርምር ድርጅት በዕቅድ ዓመቱ መጀመሪያ ተገኝቷል:: ይህም በስምምነቱ መሠረት የመጨረሻው ክፍያ መሆኑ ታውቋል:: ለቅድሚያ ማስጠንቀቂያ ጥናት ሥራ ማስኬጃ ገንዘብ የእርዳታ ማስተባበሪያና ማቋቋሚያ ኮሚሽን ብር 146,700 ገቢ አድርጓል:: ከዚሁ ጠቅላላ ገቢ 77%ወጪ ሆኗል::

... /16

4.2 የሰው ኃይል አጠቃቀም፡

በዕቅዱ ዓመቱ መጀመሪያና መጨረሻ የነበረው የሰው ኃይል ብዛት ቀጥሎ በሠንጠረዥ ቀርቧል::

የሰው ኃይል በቅጥር ዓይነት

አጠቃላይ ሁኔታ	የሠራተኛ ቅጥር ሁኔታ			ድምር
	ቋሚ	ኮንትራት	ጊዜያዊ	
በበጀት ዓመቱ መጀመሪያ የነበረ	390	1328	–	1718
አዲስ የተቀጠረ /+/	22	99	–	121
በዝውውር የገቡ /+/	–	–	–	–
ወደ ሌሎች መ/ቤት የተዛወሩ /–/	–	–	–	–
በጡረታ የተገለሉ /–/	2	–	–	2
በጥፋት የተወገዱ /–/	–	–	–	–
በሞት የተለዩ /–/	2	–	–	2
በገዛ ፈቃዳቸው የተሰናበቱ /–/	5	33	–	38
ሰኔ 30/1982 የነበረ	403	1394	–	1797

ከዚህ በላይ ከቀረበው ሠንጠረዥ እንደሚታየው 403 ቋሚ ሠራተኞችና 1394 የኮንትራት ሠራተኞች በድምሩ 1797 ሠራተኞች ይገኛሉ:: ይህም ከዕቅዱ ዓመቱ መጀመሪያ ከነበረው የሰው ኃይል ጋር ሲነጻጸር 4.6 % ዕድገት አሳይቷል:: እንደዚሁም 24 % የሚሆኑት ቋሚ ሠራተኞችና 88 % የሚሆኑት የኮንትራት ሠራተኞች ከአዲስ አበባ ውጪ በየአስተዳደር አካባቢው ተመድበው በመሥራት ላይ ይገኛሉ:: በተጨማሪም የሠራተኛው ብዛት በጾታ ተለይቶ ሲታይ 333 ወንድና 70 ሴት ቋሚ ሠራተኞች ሲሆኑ 1179 ወንድና 215 ሴት የኮንትራት ሠራተኞች ናቸው::

ስለ ጊዜያዊ ሠራተኞች የአቀጣጠር ሁኔታን በተመለከተ፣ በተመረጡ ገበሬ ማህበራት የግብርና ጥናት በተለይም የሰብል አጠባና የታረሰ መሬት ልኬት በሚከናወንበት ወቅት ለእያንዳንዱ መረጃ ሰብሳቢ ረዳት ስለሚያስፈልገው ለሁለት ወራት ገደማ ጊዜያዊ ሠራተኞች

../17

በቀን ሙያተኛነት ይቀጠራሉ፡፡ እንደዚሁም ለተወሰኑ ጥናቶችና ሥራዎች ጊዜያዊ የሥራ ውጥረት በሚኖርበት ወቅት ብቻ የጉልበት ሠራተኞች እንደሚቀጠሩ መታወቅ ይኖርበታል፡፡

5. <u>ያጋጠሙ ችግሮች፡</u>

ባለፉት የዐቅድ ዓመታት በቀረቡት የዐቅድ አፈጻጸም ሪፖርቶች ውስጥ መሥሪያ ቤቱን ያጋጠሙ ዋና ዋና ችግሮች መቅረባቸው አይዘነጋም፡፡ እነዚህ ችግሮች እስከዛሬ መፍትሔ ያላገኙ በመሆናቸው አሁንም በመሥሪያ ቤቱ ሥራ ላይ ከፍተኛ ተጽዕኖ በማድረግ ላይ ናቸው፡፡ ስለሆነም በዚህም ሪፖርት በተሰባሰበ ሁኔታ ዋና ዋናዎቹ ችግሮች እንደሚከተለው ቀርበዋል፡፡

5.1 <u>የቢሮ ጥበት፡</u>

የሀገርን እድገትና ልማት ለማፋጠን በማዕከላዊነት በየጊዜው የሚወጡትን እቅዶች ለማስፈጸም በሚደረገው የሥራ እንቅስቃሴ በብዛት እያደገ የመጣውን ሥራን የሰው ኃይል በተወሰኑ ቢሮዎችና የቦታ ይዞታ ለማስተናገድ ካለመቻሉም በላይ ሥራዎችን በሚፈለገው መንገድና ዓይነት ለማከናወን ከባድ ችግር እየፈጠረ ነው፡፡

ይህም የመሥሪያ ቤቱ ቋሚ ችግር ሆኖ የቆየው የቢሮ ጥበት ሁኔታ መፍትሔ እንዲያገኝ በ1980 የበጀት ዓመት ለሕንፃ ዲዛይን ሥራ በጀት ተፈቅዶ የመጨረሻ ደረጃ የዲዛይን ሥራ የተጠናቀቀ ቢሆንም በልዩ ልዩ ምክንያቶች የሕንፃው ሥራ በታሰበው ወቅት ባለመጀመሩ በአሁኑ ወቅት ችግሩ ተባብሶ ከባለሥልጣኑ አቅም በላይ ሆኗል፡፡

5.2 <u>የመሥሪያ ቤቶችና ድርጅቶች ትብብር ማነስ፡</u>

ለስታቲስቲክስ መረጃዎች በወቅቱና በጥራት መገኘት የመሥሪያ ቤቶች፣ የድርጅቶችና የግለሰቦች ትብብር በከፍተኛ ደረጃ የሚጠበቅ ነው፡፡ ይሁን እንጂ ባለፉት ዓመታት እንደታየው ሁሉ በዚህም የዐቅድ ዓመት የተሳትፎም ሆነ የትብብር ሁኔታ ዝቅተኛ ሆኖ ተገኝቷል፡፡

በዚህም ምክንያት ለሚዘጋጁት ልዩ ልዩ ስታቲስቲካዊ መጽሔቶች ይዘት መወሰንና መቀነስ እንደዚሁም ለሪፖርቶች መዘግየት አብይ ምክንያት ሆኗል ።

5.3 <u>የፋይናንስ አሠራር ሁኔታ ፤</u>

መንግሥት ለስታቲስቲክስ ሥራ ከፍተኛ ግምት በመስጠቱ ከ1973 ጀምሮ የካፒታል በጀት እየፈቀደ በየዓመቱ ሥራው በስፋት በመካሄድ ላይ መሆኑ የሚታወቅ ነው ። በአንጻሩም በየዓመቱ የሚፈቀደው በጀት በማደግ ላይ ይገኛል ።

በመሥሪያ ቤቱ አማካይነት የሚከናወኑት የስታቲስቲክስ ሥራዎች በየክፍለ ሀገር በመሆኑ ለደመወዝና ሥራ ማስኬጃ የሚውለው ገንዘብ በባንክ በኩል አዲስ አበባ ከሚገኘው ዋና መሥሪያ ቤት ይሰራጫል ። በተለያዩ ምክንያቶች በበጀት ዓመት መጨረሻ ከየክፍለ ሀገር የወጪ ማስረጃዎች ተጠቃለው ስለማይመጡና ስለማይወራረዱ መሥሪያ ቤቱ ሂሳቡን በወቅቱ እንዲዘጋ በገንዘብ ሚኒስቴር ይገደዳል ። በመሆኑም ለተከታዩ በጀት ዓመት ከወጪ ቀሪ የሚተላለፈው የሰነድ ሂሳብ ስለሚሆንና ሰነዶቹም በሚቀጥሉት ዓመታት ስለማይወገዱ መሥሪያ ቤቱ በፈሰስ ዕዳ ይጠየቅበታል ። የዕዳውም ክፍያ ተፈጻሚ የሚሆነው ከሚቀጥለው በጀት ዓመት በመቁረጥ ስለሆነ የዓመቱን ሥራ በሚገባ ለማንቀሳቀስ አስቸጋሪ ሆኗል ።

እስከ ዛሬ መሥሪያ ቤቱ በፈሰስ ዕዳነት ከሚጠየቅባቸው የሰነድ ሂሳብ የሚከተሉት ዋና ዋናዎቹ ናቸው ።

1ኛ. በ1973 በጀት ዘመን የመሥሪያ ቤቱ ረዳት ገንዘብ ያዥ የነበረው ግለሰብ ለክፍለሀገር ሥራ ማስኬጃ በባንክ በኩል ለመላክ ወጪ አድርጎት የነበረውን ገንዘብ ይዞ በመጥፋቱ ከዚያን ጊዜ ጀምሮ በየበጀት ዓመቱ እንደ አዲስ ዕዳ እየተቆጠረ በፈሰስ እንጠየቅበታለን ።

2ኛ. የተለያዩ ግለሰቦች በኃላፊነት ካንቀሳቀሱት ገንዘብ በጉድለት የሚፈለግባቸው የሰነድ ሂሳብ መሥሪያ ቤቱ በተሟላ ሁኔታ በዕዳ በየጊዜው ይጠየቅበታል፡፡ በእነዚህም የሰነድ ሂሳብ ተጠያቂ ግለሰቦች ላይ መ/ቤቱ በፍርድ ቤት ውሳኔ አስጥቶባቸው ገንዘቡን ለማስመለስ አስፈላጊው ጥረት ቢደረግም ገንዘቡ ሊመለስ አልቻለም፡፡በተሟላ ሁኔታ ጉዳዩ ፍርድ ቤት ቀርቦ ውሳኔ የሚጠብቅ ቢሆን፣ በተጨማሪም ለረጅም ዘመን በቆዩ የሰነድ ሂሳቦች መፍትሔ እንዲሰጠው በቀድሞው ፕላን ኮሚሽን ውስጥ ተቋቁሞ ለነበረው ኮሚቴና በ1975ዓ.ም የገንዘብ ሚኒስቴር ተወካዮች የሚገኙበት ለተቋቋመው የሰነድ አጥኚ ኮሚቴ ቢቀርብም ውሳኔ እስካሁን ያልተሰጠው መሆኑን ለመጨረሻ ጊዜ ለማሳሰብ እንወዳለን፡፡

3ኛ. የመ/ቤቱ የሥራ ጠባይ በሰኔ 30 የሚቋረጥ በመሆኑ በበጀት ዓመቱ መጨረሻ የተደረገው ክፍያ ሊወራረድ የሚችለው በተከታዩ የበጀት ዘመን በመሆኑ፣ በዚህም የተነሳ ለተመዘገበው የሰነድ ሂሳብ መ/ቤቱ በዕዳነት ስለሚጠየቅ በሥራችን ላይ ችግር ከማስከተሉም በላይ የመሥሪያ ቤቱ ዕዳ በየዓመቱ በከፍተኛ ደረጃ እየጨመረ ሄዷል፡፡

4ኛ. ለፕሮጀክቶች ሥራ ማስኬጃ በላዩ ላዩ አርዕስቶች የተፈቀደው በጀት በየወሩ ሲጠየቅ እየተቀነሰ ስለሚከፈል በሥራ አፈጻጸም ላይ ችግር አስከትሏል፡፡ ሆኖም በተፈቀደው በጀት የክፍያ ፕሮግራም መሠረት ገንዘቡ ተጠይቆ ገቢ እንዲሆን በመገመት በጥናቶችም የሥራ እንቅስቃሴ ላይ ድክመት እንዳይታይና ለፕሮጀክቶቹ የተመደበው በጀት ዘግይቶ ቢሆን ተጓትቶ ይሰጣል በሚል ግምት በመሥሪያ ቤቱ ካዝና ከሚገኘው ማናቸውም ገንዘብ ላይ ክፍያ እንዲፈጸም ሁኔታው ያስገድዳል፡፡ በመጨረሻም በወጪ አርዕስት ለማስተካከል ለበጀት ዓመቱ የተፈቀደው ገንዘብ ሲጠየቅ ተቀንሶ ስለሚቀር የተፈጸመው ክፍያ ለአርዕስት ከተያዘው በጀት ጣራ በላይ ባይሆንም ከገንዘብ ሚኒስቴር ተጠይቆ ከመጣው በላይ ተከፍሏል እየተባለ በየዓመቱ ፈሰስ እንጠየቅበታለን፡፡ ችግሩም ከዘመን ወደ ዘመን እየተሸጋገረና እየተደራረበ በየዓመቱ አዳዲስ የፈሰስ ዕዳ እየታከለበት በመሄዱ አሳሳቢ ደረጃ ላይ ደርሷል፡፡